

Урежда  
редакционен  
комитетъ

Абонаментъ 100 лев

Прематъ се обя-  
— вления —

# ПРОБУДА

Отговорен  
редакторъ  
Н. Атанасовъ

Редакция и Адми-  
нистрация  
Печатница  
„ПРОГРЕСУЛЪ“  
— СИЛИСТРА —

„PROBUDA“ | Седмичен вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

## ГОЛГОТА

Преди двадесетъ вѣка на Голгота разпънаха Бого-човѣка, който проповѣдаваше миръ на земята и любовъ между човѣцитѣ. Той умря на кръста въ името на истината, че проповѣждането отъ него учение ще спаси човѣцитѣ отъ тегло. Стъпна бѣше тази истина за тогавашните власти и тѣ, за да успокоятъ своитѣ нечисти съвесты, заповѣдаха да положатъ въ камененъ гробъ тѣлото на божествения проповѣдникъ; здраво да приковатъ залуца на гроба, като положатъ и почитъ върху него. Тѣ поставиха и стража да пази така обкованата гробница, защото имаха всички основания да се боятъ. И наистина, на третия денъ отъ погребението, истината възкръсна. Тя обходи земното кълбо по всички посоки, утешава и обнадеедва потиснатитѣ, до като въ името на същата тази истина започнаха да се вършатъ нови и страшни потисничества.

Днесъ Голгота си остава само символъ на страданието; тя не е само кълмъ надъ Ерусалимъ, тя е вредъ кълмъ човѣцитѣ се подлагатъ на мъки, само защото върватъ въ една истина. И едва ли има другде земя, която да напомнява Голгота по страданията на които е подложено населението ѝ, както нашия край. Населението на тази земя, частичка отъ българския народъ, живѣло въ страдания и робство много години, понесло геройски много изпитания въ своя исторически животъ, днесъ е изложено на изстребление. Неговото

изстребление се проповѣдава отъ вѣстникари, нечувана въ свѣта жестокостъ. подема се отъ дошлитѣ изъ планините овчари и се покровителствува отъ властитѣ.

Случаитѣ на това масово изстребление сѣ тѣй много, че изброяването имъ би изпълило всичкитѣ колони на вестника ни. Нѣма българско селище, което да не е изпитало удара на палатъ, да не е понесло свидна загуба по близък и любимъ свой членъ, което да не е тръгнало отъ кръстнитѣ мъки при предварителнитѣ изпитвания по селскитѣ постове и зимници. И все пакъ това българско население предпочита своята Голгота, отколкото неизлечимостта. Голгата ни любовъ къмъ родната земя и опитъ ще ни наплати въ службата ни на неговитѣ интереси.

Ние твърдо върваме въ доброто бъдеще на българското малцинство въ Ромъния. Ще дойдатъ дни когато и тукъ ще се зачита човѣка, ще му се гарантиратъ правата и свободитѣ. За това по хубаво бъдаше, трѣбва да се боримъ.

Резултатъта ще бѣде борбата ни, когато се сплотимъ и на посочения върху ни ударъ противопоставимъ единодушие. Готово нищо не пада отъ небото. Спечеленото съ борба е приятно и трайно. Нека съ задружни сили се помъчимъ да превърнемъ нашата Голгота въ земя на радостъ и доволство и тогава бихме могли искрено да се поздравимъ съ „Христосъ възкресе“!

Има е голгата заинтересованостъ на великитѣ държави за свободното развитие на малцинствата. Това не може освенъ да ни радва и да ни възбужда да предлагаме гарантиранитѣ ни свободи винаги и навсѣкжде, както и съ достоинство да ги пазимъ.

Тѣй гарантиранитѣ свободи сѣ само залогъ за развитие, тѣ сѣ само благоприятнитѣ условия, които ще го покровителствуватъ. Самото развитие, обаче ще зависи само отъ насъ, които ще му дадемъ насока, ще го подтикваме и подхранваме, за да стигне истинска висота.

Развитието ни като отаѣлно малцинство ще трѣбва да следва път, който да ни гарантира най-малко положение равностойно съ това на ромъния. То ще се изрази въ две главни насоки: тѣсно културна и економическа. Усилията ни и въ двѣтѣ направления сѣ еднакво важни, тѣ сѣ свързани и се взаимно подпомагатъ. Економически западнали не може да се стѣде на културно просвѣтна работа, както и обратното, непросвѣтенитѣ, не-вѣнцитѣ, не може да използватъ придобивкитѣ и откритията на времето и да ги приложатъ било въ земледѣлството, било въ търговията, било въ индустрията.

Ком сѣ плътищата, по които ще се издигнемъ умствено и закрепимъ економически, сѣ въпроси, които искатъ широко и добро проучване. Обаче тѣ ще ни се наложатъ то-

гава, когато всѣки българинъ съзнае, че той трѣбва да се издигне надъ сегашнитѣ си умствени уроци, че въ неговъ интересъ, като частица отъ българското малцинство, е да положи всички старания да се закрепятъ економически, когато всѣки съзнае, че издигането на отаѣлната личностъ, безъ общото издигане на масата, нѣма значение и затова всѣки стане учителъ на себе си и околнитѣ си. Ние, българитѣ, трѣбва да се мъчимъ да станемъ за показъ, да бъдемъ ценени. Ще трѣбва да станемъ примѣрни земеделци, като се помъчимъ да използваме малко останалата ни земя най-разумно и добиемъ найголемъ доходъ, да станемъ добросъвестни занаятчии, честни търговци, трудолюбиви работници. Ето защо издигането и закрепяването ни като малцинство трѣбва да бѣде дѣло на всички ни. То трѣбва да стане наша целъ, наша задача. „Всички се оплакватъ отъ бремето, страданията и неуредицитѣ на живота и никой не иска да направи нищо, за да се уреди животътъ и да се направи по-добъръ. Като че ли всички въ живота сме нѣкаква възниха публика и всѣки отъ насъ е поставенъ за сѣдня на всички и на всичко. Ние приличаме на недобросъвестни дължаници, които по всѣки начинъ избѣгатъ да платятъ дълговетѣ си“. (Цитирано отъ книгата „Въ страната на бѣлитѣ лилии“.)

Хр. А.

## Годишното събрание на Сѣюза на Землед. Камари

На 11 т. м. се състоя въ Букурещъ, въ палата на дружеството на лесовѣдитѣ инженери, въ пристъпето на Т. В. Потърка — държавенъ подсекретаръ при Министерството на Земледѣлството, редовното годишно събрание на Сѣюза на Земледѣлческитѣ камари.

Събрането се откри отъ Г-нъ И. Камарашеску, председателъ на сѣюза, който говори за кризата, презъ която преминава земледѣлното днесъ, изтъквайки необходимостта отъ премахването на износнитѣ такси, както и важността на новия законъ за реорганизирането на земледѣлческитѣ камари, който скоро ще бѣде внесенъ въ Народното събрание.

Следъ това говори г. В. Потърка, който обеща най-близкото осъществяване на дългоочаквания институтъ за земледѣлчески кредитъ, чрезъ който въ началото още ще се сложи на разположението на земледѣлцитѣ кредитъ отъ 1 милиардъ лей за снабвяване съ нужни инвентаръ. При това наблегна и върху необходимостта отъ едно енергично действие отъ страна на агрономитѣ, които трѣбва да престанатъ да бѣдатъ само обикновени чиновници, а да застанатъ на чело на земледѣлското производство. Този е основния принципъ, който ще легне въ основата на новитѣ закони, готови да бѣдатъ внесени вече въ парламента отъ г. Михалаке

## Следъ мирнитѣ договори

Уреднитѣ на Европа следъ войната, следъ като промѣниха картата на Европа и създадоха нѣколко нови държави, потрудиха се въ интересъ на бъдещъ дълготраенъ миръ, да създадатъ условия за свободно развитие на всички чужди националности, които по географска, историческа или друга причина попаднаха въ пределитѣ на друга, не своята национална държава. Подписа се тѣй наречения договоръ за покровителството на малцинствата, отъ които нлаутъ се произвеждатъ и

ние българитѣ като национално малцинство въ Ромъния. Договорътъ се наложи, защото стремехътъ на държавнитѣ до войната да асимилиратъ националитѣ малцинства живущи въ държавата имъ, бѣ повечето ожити привидния мотивъ на международнитѣ конфликти. Все за същата целъ, за неговото приложение бди Обществото на Народитѣ, институция създадена за дондграждане условията за траенъ миръ и отстранение на квилитѣ се междудържавни недоразумения.

и-ра на Земледелието.

Из следващото заседание се разисква въпроса за насочване със същата цел на степните области, както и онези, отглеждани на младите кончета, произхождащи от латвийските жребци и колеските кобили. Тези кончета ще бъдат откупвани от Земледелческите камири и отглеждани по най-новите принципи на науката. По този начин ще се подобри расата на конете, (а също и армията ще бъде по-мощна и добре). Заедно с това ще се въведат мърки и за подобряването на едрите рогасти добитък, като се разчита на селективния чрез посредничеството на Земледелческите камири, бивши от подобрява раси.

По отношение на износните такси г. Н. Камарински казва, че правителството има най-искрено желание да ги премахне, а ще стори това при първия удобен случай. Седмично той прочете програмата за бъдеща дейност на съюза съобщава се в следният текст:

1. Заложване на степените области със селство.
2. Борба против паразитите — паразити.
3. Култивиране и отитивно отглеждане на кончета, произхождащи от латвийски жребци.
4. Осигуряване на общински селски обори.
5. Осигуряване постоянна земеделска изложба в столицата.
6. Създаване при съюза на постоянния комитет, който да се занимава със въпроси от международния земеделчески характер.
7. Насърчаване на занаятството, съдействие на съответните занаятчици.

Както виждаме, новата програма на съюза е доста обширна и многообещаваща, обаче чрез досегашните си дейности земеделският комитет, както и съюзът, със себе си оправдават нашите очаквания, така че не можем да си позволим много отнемане и по отношение разрешението на тези задачи.

## Културна проява

На 13 я. м. първоначалното българско училище даде редовната си изпитна сесия — децата от 1-во отделение. Няколко минути посетителите много и си доволни, ако могат и правят да стоят, но да чуят как първоначално ще декламира и разказват. Забавата се открива с първата изпитна от общия детски хор и последва сценка от г-н М. Рибаров на тема: „Да запазим радостта на българчето“. Много заслужилите вече старци, но бодри, оживени педагози, под грижата на които са израстат в нашия град много и много поколения, налучи съ-прозорливостта на педагога, ако би могло да интересува родителите и го разкаже с всички, които трогват. Между многото интересни работи, той казва и следното:

Да се радваме със децата. Съ-участието им в тяхната радост, ще закрепим и засилим душевната връзка и взаимното им доверие. Сега — тогава и разумно да се шегуваме със тях. Шегата е най-хубавата форма, чрез която бързо можем най-безболезнено да осигурим и поразяваме лошите прояви и наклонности и чрез нея да похвалим и насърчим добрите прояви. Разумната шегата е здравна храна на детската радост. Да не запоеваме децата на децата. Възповайдаме им и много грубо, което поставя детето в положението на роб. Като се борим против робството, да не въплътяваме роба.

Да запазим радостта у нашето българче, не е достатъчно само една корекция и б-аги наши откопани спрямо него. Необходимо е и трябва да се знае, че истинската радост процъфтява само в по-добро на труда, на сериозната рабо-

та. Защото само в работата, която е изблик на енергията ни, да, само в нея блика и извора на радостта.

Кой от вас не е споменил от каква радост е бивал обладан, когато се изправя пред един свой труд завършен, съ-успешен? Безгранична е и радостта на едно дете — момиченце, стоящо пред кулата си, обгледена въ-роличка опашка от ягоди и ябълки.

Но каквато към труда, към работа развива у детето и неговото самообладание, развива и неговия творчески дух. Чрез труда детето постепенно ще познае своите наклонности, чрез труда най-сетне то ще почувства и определи по-ясно и своето призвание въ-мивота.

На детето трябва да му се представят и възвишени цели, да му се дават идеали. Както и възрастните и то трябва да си каже да се въздига от всичко, което е велико и прекрасно.

Още на тази възраст детето може да почувства истинска радост посредством добродетелта. Да поддържаме ръка на един страдалец, който се нуждае от твоята помощ, да възбуждаме съзнателно и няколко сирачета, които не могат, то е място на милостърдие не само че въ-буда у детето истинска радост, но създава и въ-що велико съзнание единствено на душата, окая здрав душевна връзка, която отпосле ще послужи като база за една велика обществена организация, тъй много необходима за българското общество днес.

Към всичко туй, и вие родители на нашите ученици ще прибавите още, което знаете от личен опит и работата си

присъщо им в дома и нас въ-училището, ще подготвим един генерал, особено със своя по-младата култура и тямалъ сами генерал ще знае и умее да даде редовен пораз на въ-делението на всички многонастраданъ се народа.

Сърдечно г-на Рибарова за щастливата му идея да сподели ценните си мисли с родителите на нашите питомци. Останалата част от забавата със хубави избори на материал — частичка от българската детска поезия, направил впечатлени и много и радостно се слушат от посетителите.

Всички си работиха щастливо и радостно от това що чува на забавата.

## За хляба

Най-много консумирания продукт — това е хлябът. Той, ако не е единичната, поне е най-голямата част от храната на българството от осиромашаването население на нашия град. А той едва ли не е най-сложния продукт въ-нашния земеделчески градът, притъ-ра не-малко ценен на храната. Общината има задължение да нормира цената му, обаче тя, като че да се забравя, да това се задължение. Преди октомври, когато по-рано е нормирали цената и от тогава, мисля, че не-малко от хляба много съ-мисля, не-малко да поставя хляба да нормира цената и на хляба. Така мисля, че да се нормира цената на хляба от това на бранното, консумация е преминала въ-ръшките на две измерения въ-града на мелиораторска ферма, която открива хлябосекарница и продава хляба с 2 лей по ефтино от ефтиният от общината цена. Днес това ферма не заселва общината и не е податлива към посетители да поставят и другите хлябери да нормално цената на хляба.

Ефтиния хляб е икусен и добре приготвен и все пак не всички го купуват. Това е, защото от тази хляба се купува повече въ-брой, а служещите и голяма част от работния народ не могат да си купят хляба с 2 лева. А хлябери въ-мислят не да е ефтиния хляб на всички и добре се познава от нездравотворно на общината. До кога богатите ще дават ефтиния хляб, а сиромасите ще плащат по-скоро за него? Крайно време е общината да се занимава с това въ-прос.

## Отзиви и белжки

Пестивия пращаме въ-връзка до много приятел въ-села, за да го предават по-отделно, до като се установят постоянни абонати. Най-малко съобщава вече имената на абонатите и на внесола сумата от продадените броеве. Много им благодарим за услугата сторена днес и за днеса на българската преса. Умоляваме и оная, която още не е спорила това, да подобри и из пратите списъка на абонатите абонати и сумата от продадените броеве.

На редовните абонати пращаме вече вестника по пощата.

Сумата от вестника се избира само от г-н Тодор Ст. Калчинов.

Добротенския народен представител г-н М. Стефанов, по повод изречения изпозвани въ-в Богданово, в протекъ въ-от от изгледаната на измърта декларация — протест, въ-което няма друго значение, „Новостите“ сж дошли въ-мисълта си, че е възможно, когато нито един от българите мислени жители, не е изгледан от това и да бъде признат. Въ-Богданово имаме колонието само от ефтиният пращаме на изгледаното. Мисля, че сж дошли от сплата Гобла и Хампа дър. изгледан имам сж даден и нямат без да изгледан въ-мисълта и изгледан, изгледан въ-Богданово и изгледан да разгледан селската мисъл, сж които и предизвикват изречения изгледан. Седмично имам мисълта, че пълна преса поддържа съществено протест, че те оккупират българите — ромски одиане, а нямат вестника отпоздана днес и изгледаното имам, той изгледан така. От тямалъ бива изгледан въ-мисълта, главно на протест, протест, главно, по който се заблужда обществото мисълта, сж изгледане на фактите. Пестивия от г-на Министра на вътрешните работи да каже сигурно мисълта на сигурно на промените и строгото наказание на изгледаните, да наредат да се турят на разгледаното им изгледан по направените изгледан на изгледаните въ-в Богданово. Г-н Министра на земеделието да съобща, каква мисълта изгледан да каже, за да се гарантира собствеността на българската изгледане въ-Добротенски.

Така декларация — протест, не е отбелязана нито от ефтиния Прогрес вестника. Факта сам по себе говори за вестникерския ефтиния и на помяната, която царят в редакцията, въ-въпроса за изгледането на ред и законност въ-страната.

Директора на първоначалното българско училище получи телеграфическо съобщение от народния представител г. Ст. Пенков, че Поступилите от него при Министерството на народната просвета и решал на първоначалното българско училище въ-Силистра да се призове правото на публицист. Това е голяма одобрена на българската просвета днес въ-града на голяма изгледан въ-дейността на г-н Пенкова. Съ-обявяват се отпоздана всички, които имат деца въ-училището, защото няма сж осиромашаване мисълта на децата с неговото трогане да се изгледане и годишните заплати. И ето, сж призоването на училището, преминават се въ-мисълта изгледан, които не бива могат да бъдат оправдане от педагогически гледане, а бива сам трогане на едно училище, което въ-мисъл не отпоздана на мисъл да е държавно училище. Това е един голямо облекчение и за родителите и за учениците и най-много за училището. Дано министерството не забравя да издаде потребната изгледан, за да се обща решението въ-важната форма.

Вместо подплата оставя, на резултат от изгледаните сж Конст. Стефанов, неговия министър. Изгледане за тямалъ е изгледане генерал-дотанта Панагари Кондеску.

Tip. „Progresul“ — Bistrita